

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Utbildningsdepartementet

Yttrande över Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (SOU 2025:8)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Enligt övergångsbestämmelser i förordning (2024:183) ska denna förordning inte tillämpas för kommittéer och särskilda utredare som tillkallats före det att den förordningen trädde i kraft, den 6 maj 2024. Den utredning vars betänkande detta yttrande avser tillträdde före det ikraftträdandet och konsekvensutredningen bedöms därför enligt den tidigare förordningen, som var i kraft när utredningen genomförde sin konsekvensutredning.

Motivering till Regelrådets ställningstagande

I flera avseenden är konsekvensutredningen tillräckligt tydlig. Det är positivt att redovisningen av påverkan på kostnader, tidsåtgång och verksamhet är tydlig, på en aggregerad nivå. Det finns likväl ett genomgående drag i konsekvensutredningen att föga information ges om hur skolhuvudmän med olika förutsättningar kan väntas påverkas av förslaget. Detta är inte ett tillräckligt skäl för att beskrivningar av bakgrund och syfte med förslaget eller alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd är otillräckliga, även om även dessa hade vunnit på större tydlighet. Kostnadsredovisningen innehåller också tillräcklig information på den aggregerade nivån för att anses tillfyllest. Däremot så saknas beskrivning av berörda företags storlek helt, och beskrivningar av påverkan på konkurrensförhållanden för berörda företag liksom särskild hänsyn till små företag står inte heller att finna. När det framgår av utredningens beskrivningar att mindre verksamheter kan väntas påverkas på ett annat, potentiellt mer svårhanterligt, sätt av förslaget är det en väsentlig brist att dessa aspekter inte har redovisats på ett tydligare sätt. Detta är den avgörande faktor som leder till att konsekvensutredningen inte sammantaget bedöms uppfylla kraven, även om det finns viss värdefull information i den.

Innehållet i förslaget

I utredningen föreslås att rektorns ansvar för att upprätthålla trygghet och studiero i skolmiljön ska tydliggöras i skollagen i ett flertal avseenden. Skollagen ska också tydliggöra att det är läraren som både bestämmer över och leder undervisningen. Utredningen ser behov av att nyansera skrivningar om vårdnadshavares inflytande, så att det ska framgå att vårdnadshavare i begränsad omfattning ska ges möjlighet till inflytande. Läraren ska vidare enligt utredningens förslag få visa ut en elev ur undervisningslokalen utan att först ha uppmanat eleven att ändra sitt uppförande, när det är fråga om en allvarlig händelse. Det ska inte heller längre krävas skriftlig dokumentation av kvarsittning eller utvisning ur undervisningslokalen. Rektorn ska också få besluta att en elev ska följa undervisningen i en annan undervisningsgrupp än den eleven annars hör till, eller undervisas på annan plats,

under en längre tid än vad som i dag är tillåtet. Begreppet akutskola föreslås definieras i lagtexten och det föreslås också vara möjligt att undervisning på en sådan skola ska få överlämnas på entreprenad. Rektorn ska också få besluta att stänga av en elev fler gånger och under en längre tid än vad som i dag är möjligt. Elever som har varit avstängda har enligt befintliga bestämmelser rätt till kompensation för den undervisning som eleven gått miste om på grund av avstängningen. Utredningen föreslår att det ska anges att dessa elever endast ska erbjudas kompensationsundervisning så långt det är möjligt. Det ska vara rektorn som avgör tidpunkten och formerna för hur en elev som varit avstängd ska erbjudas kompensationsundervisning. Rektorn ska också ha möjlighet att besluta att neka en elev tillträde till skolenheten, om synnerliga skäl föreligger med hänsyn till säkerheten och tryggheten. En sådan elev ska i stället få fjärr- eller distansundervisning. Utredningen föreslår också att alla skolor ska ha skolregler, i stället för det som idag kallas ordningsregler. Rektorn beslutar om skolreglerna och de ska förankras hos eleverna så att de ges möjligheter att vara delaktiga genom att ge synpunkter och förslag. Skolreglerna ska även innehålla en plan för konsekvenser vid överträdelser av reglerna. Vidare ska alla skolor ha så kallade förväntansdokument. Utredningen föreslår att ett nationellt frånvaroregister ska inrättas och att det ska regleras i skolförfattningarna vad som är giltig respektive ogiltig frånvaro, för att möjliggöra systematiska uppföljningar av frånvaro. Utöver detta lämnar utredningen förslag som inte avser nya eller ändrade regler.

Regelrådets granskning fokuserar på de delar av förslaget som bedöms kunna ge effekter av betydelse för företaget.

Bedömning av delasppekter

Bakgrund och syfte med förslaget

I betänkandets kapitel 6, om konsekvenser, anges följande. I utredningens direktiv beskrivs problem i den svenska skolan med ökande otrygghet, bristande studiero och hög skolfrånvaro. Utredningen lämnar förslag på åtgärder för att komma till rätta med denna problembild. I andra kapitel finns bakgrundsbeskrivningar för de olika delarna i förslaget och det finns också ytterligare beskrivningar av bakgrund och syfte med de olika delarna i förslaget i betänkandets kapitel om konsekvenser.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår av vilka skäl utredningen lämnar sitt förslag och vilket syfte utredningen uppfattar att det ska uppnå. Beskrivningen är tillräcklig även om det skulle ha förbättrat transparensen med en tydligare redovisad avvägning mellan den nytta som ett nationellt frånvaroregister bedöms ge och det som sägs om skillnader i förutsättningar för mindre verksamheter att lämna uppgifterna. Regelrådet återkommer till denna fråga i delavsnitt om alternativa lösningar, konkurrens och särskild hänsyn till små företag nedan. Beskrivningen av bakgrund och syfte med förslaget är, i sig, tillräcklig även om den kunde ha varit tydligare.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen anges att det har ingått i utredningens direktiv att rektorns ansvar ska förtydligas i skollagen. Någon alternativ lösning till det har därmed inte funnits. Däremot har utredningen övervägt om nuvarande reglering av lärares ansvar skulle kunna förtydligas i tillräcklig utsträckning genom informationsinsatser. Utredningen har också övervägt att

behålla det etablerade begreppet ordningsregler. Dessa överväganden har utredningen avfärdat på grund av att de inte har bedömts vara tillräckliga som förtydliganden. Utredningen har också övervägt införanden av ordningsomdömen samt ytterligare begränsningar i elevers och vårdnadshavares möjligheter till inflytande i utbildningen. Dessa alternativa överväganden har avfärdats eftersom utredningen bedömt att de varit för långtgående i relation till de önskade effekterna.

När det gäller förslag till nya och ändrade bestämmelser om mer ingripande åtgärder anges att om ingen förändring genomförs bedömer utredningen att det föreligger risk för fortsatt stora utmaningar med varaktiga lösningar för tryggheten i skolan. Utredningen har också övervägt att införa en ny skyldighet för rektor att flytta elever, men bedömde att en sådan skyldighet inte vore förenligt med det rådande svenska skolsystemet. Utredningen har dessutom övervägt om den nya disciplinära åtgärden att vid synnerliga skäl kunna neka en elev tillträde till skolenheten endast borde gälla för elever i äldre åldrar. Med beaktande av att åtgärden endast ska aktualiseras i akuta situationer när åtgärden är nödvändig, har utredningen dock valt att inte föreslå några begränsningar gällande elevernas åldrar.

Avseende kartläggning och uppföljning av elevers frånvaro anges att utredningen bedömer att distinktionen mellan giltig och ogiltig frånvaro är viktig i en kommande nationell uppföljning och har därmed övergett tanken om att det vore tillräckligt att samla in uppgifter om elevers totala frånvaro (det vill säga utan denna distinktion). Om ingen åtgärd vidtas bedömer utredningen att problemen med brister i synliggörandet och kartläggningen av frånvaron nationellt kommer att kvarstå.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns beskrivningar av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd. Dessa beskrivningar är delvis tydliga. När det gäller frågan om kartläggning och uppföljning av elevers frånvaro uppfattar Regelrådet att perspektivet som tillämpas i hög grad grundas i de behov som finns bland annat för att uppfylla en rad politiska mål på utbildningsområdet. Detta uppfattar i och för sig Regelrådet som följdriktigt utifrån utredningens uppdrag, men det hade likväl varit önskvärt om effekterna i synnerhet för mer småskaliga verksamheter hade blivit behandlade på ett tydligare sätt. Det hade varit värdefullt om det också redovisats i vilken mån alternativ finns som skulle bli mindre betungande för små verksamheter och vilka för- och nackdelar sådana skulle ha. Att detta inte finns är emellertid inte ett tillräckligt skäl för att finna redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd otillräcklig som helhet betraktad.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Det anges i konsekvensutredningen att förslagsställaren uppfattar att två av de föreslagna åtgärderna ger anledning att utreda konsekvenser gällande hanteringen av personuppgifter. Det handlar dels om möjligheten att överlämna undervisningen på en akutskola inom grundskolan på entreprenad till en annan skolhuvudman, dels om uppgiftsinsamling till ett nationellt register om elevers frånvaro. Sammantaget bedömer utredningen att den personuppgiftsbehandling som de aktuella förslagen kan ge upphov till är förenlig med EU:s dataskyddsförordning och de nationella kompletterande bestämmelserna. Delar av utredningens förslag har också ställts i relation till den Europeiska konventionen om

mänskliga rättigheterna. I övrigt kan inte Regelrådet finna att förslagets överensstämmelse med europeisk lagstiftning behandlas.

Regelrådet gör följande bedömning. Det är tydligt att förslaget är ett nationellt initiativ och inte i sig följer av EU-lagstiftning. Regelrådet kan för sin del inte se något som uppenbart talar för att annan EU-rättslig lagstiftning skulle beröras. Det hade kunnat göra konsekvensutredningen tydligare om det hade funnits ett samlat avsnitt som beskrev förslagsställarens syn på hur förslaget överensstämmer med EU-rätten. Detta är emellertid inte obligatoriskt och även befintlig beskrivning kan anses tillräcklig, utifrån förutsättningarna i ärendet.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det anges i författningsförslag och i författningskommentar att utredningen föreslår att bestämmelserna ska träda i kraft den 1 juli 2026. Det anges inte behövas några övergångsbestämmelser. Regelrådet kan inte finna att det anges något om behovet av speciella informationsinsatser.

Regelrådet gör följande bedömning. En redovisning av särskilda hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande ska ge en bild av skälen för att en viss tidpunkt för ikraftträdande förordas. Någon sådan information kan Regelrådet inte finna i remissen. Det är också en brist att inget sägs om behovet av speciella informationsinsatser. Regelrådet noterar visserligen att det exempelvis finns tydliga beskrivningar om vilken information som olika aktörer inom skolväsendet ska sprida när väl förslagen genomförs, men det är inte sådan information som efterfrågas här utan snarare en bedömning av om det behövs speciella informationsinsatser riktat till de aktörer som ska tillämpa de föreslagna reglerna i samband med att dessa träder i kraft. Det är en brist att sådana beskrivningar inte finns.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges bland annat att de som i huvudsak berörs av de föreslagna åtgärderna är elever och vårdnadshavare, huvudmän och rektorer samt lärare och övrig skolpersonal i förskoleklassen, grundskolan, fritidshemmet, anpassade grundskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan samt anpassade gymnasieskolan.

Det anges i avsnitt 6.6 att de tillkommande krav som följer av de åtgärder som utredningen bedöms ge samma konsekvenser för enskilda som för offentliga huvudmän. Med utgångspunkt i uppgifter för läsåret 2024/24 bedöms de föreslagna åtgärderna i kategorin fritidshem påverka 69 000 elever fördelade på 667 enheter och 500 enskilda huvudmän. I kategorin förskoleklass bedöms 14 200 elever påverkas, fördelade på 583 enheter och 452 enskilda huvudmän. För kategorin grundskola bedöms 180 900 elever påverkas, fördelade på 816 enheter och 536 enskilda huvudmän. Avseende kategorin anpassad grundskola anges förslaget påverka 700 elever, fördelade på 37 enheter och 94 enskilda huvudmän. Beträffande kategorin gymnasium anges 116 400 elever påverkas, fördelade på 466 enheter och 209 enskilda huvudmän. Slutligen, när det gäller kategorin anpassad gymnasieskola, bedöms åtgärderna påverka 600 elever, fördelade på 34 enheter och 28 enskilda huvudmän.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning av vilken bransch de närmast berörda företagen tillhör och det finns en beskrivning som ger en uppskattning av hur många enskilda huvudmän som kan antas beröras. Det är emellertid inte tydligt hur många av dessa enskilda huvudmän som är företag. Det är likväl möjligt att få en ungefärlig uppfattning om att antalet berörda företag. Det borde, förutsatt att utredningens bedömning är riktig, inte överstiga det totala antal enskilda huvudmän som har angetts, även om det är oklart hur mycket färre företagen skulle kunna vara. De berörda företagens branschtillhörighet och antal kan anses vara tillräckligt beskriven. Däremot är det inte möjligt att sluta sig till någonting om företagets storlek, bortsett från att det framgår på annan plats att det finns små skolverksamheter, och det är en brist.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företags antal och bransch godtagbar.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företags storlek bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Det anges i konsekvensutredningen att några av de åtgärder som utredningen föreslår förväntas generera ekonomiska och organisatoriska konsekvenser för kommunerna, vilka sedan beskrivs. Utredningen gör i dessa bedömningar ingen skillnad mellan offentliga och enskilda huvudmän, vilket hänger samman med att analyserna och beräkningarna genomförs på aggregerad nivå utifrån antagandet om att kostnaderna genomsnittligt sett blir desamma för de båda kategorierna av huvudmän och olika skolor.

Kraven på upprättande av konsekvensplan och förväntansdokument relaterade till skolregler är nya och bedöms kunna leda till ökade kostnader, i de fall skolorna inte redan i dag arbetar med förväntansdokument och konsekvensplaner, vilket vissa skolor redan gör. Enligt förslaget ska Skolverket få i uppdrag att revidera mallar för förväntansdokument, vilket kan minska arbetsbördan för skolorna. Att förväntansdokumentet ska kommuniceras med elevernas vårdnadshavare innebär en kommunikativ och administrativ uppgift för skolpersonal. Enligt utredningens förslag är det primärt rektorn som ansvarar för skolreglernas framtagande och efterlevnad, inklusive fastställande av konsekvensplan och förankring med vårdnadshavare. För att skolreglerna, konsekvensplanen och förväntansdokumentet ska vara kända för skolans personal, elever och vårdnadshavare bedömer utredningen att särskilda kommunikationsinsatser behöver göras terminsvis. Som utgångspunkt för denna beräkning har utredningen utgått från att förskoleenhet och fritidshemmet är organiserade vid en grundskoleenhet och att de har gemensamma skolregler. Det bedöms generera ett arbete om i genomsnitt 20 timmar per skolenhet och år i huvudsak för rektorer och lärare. Det förväntas också behövas visst utvecklingsarbete det första året när kravet införs. Givet dessa och några övriga förutsättningar bedöms kraven generera kostnader om sammanlagt 94 miljoner kr för samtliga skolformer under 2026 och 64,3 miljoner kr år 2027. (Se sida 228 och 229 för samtliga antaganden och tabell som även visar utfall per skolform).

Vid förlängda tillfälliga placeringar utanför den egna skolenheten, till exempel för en elev i grundskolan på en akutskola, kommer kommunen att få dubbla utbildningskostnader under den längre placeringstiden. Kravet på plan för återgång till en ordinarie skola bör i praktiken motsvara nuvarande praxis, men är ett nytt lagstadgat krav och ska därför grundfinansieras. För att kunna göra kostnadsberäkningar av vad förlängningen av tid som beslut kan gälla har utredningen antagit att följande andel av rektorerna fattar beslut om respektive åtgärd för en elev per år.

- Grundskola: 50 procent av rektorerna fattar ett beslut om tillfällig omplacering inom skolenheten och 20 procent fattar ett beslut om tillfällig placering utanför den egna skolenheten.
- Anpassad grundskola: 30 procent av rektorerna fattar ett beslut om tillfällig omplacering inom skolenheten och 10 procent fattar ett beslut om tillfällig placering utanför den egna skolenheten.
- Gymnasieskola: 10 procent av rektorerna fattar ett beslut om tillfällig omplacering inom skolenheten och 10 procent fattar ett beslut om tillfällig placering utanför den egna skolenheten.
- Anpassad gymnasieskola: 20 procent av rektorerna fattar ett beslut om tillfällig omplacering inom skolenheten och 10 procent fattar ett beslut om tillfällig placering utanför den egna skolenheten.
- Beräkningarna i tabell 6.2 baseras dessutom på antaganden om att beslut om omplacering av elev inom samma skolenhet utökas från fyra till åtta veckor, i likhet med beslut om placering av elev utanför den egna skolenheten (det vill säga att rektor bedömer att särskilda skäl gäller i samtliga fall).

Givet dessa och andra antaganden redovisas genererade kostnader i en tabell i vilken det kan utläsas att förlängningen av disciplinära åtgärder väntas rendera kostnader om 23,7 miljoner kr för 2026 för att därefter öka till 47,6 miljoner kr under 2027.

Det beräknas också kostnader för det nya lagkravet på att ta fram en plan för elevens återgång till en skolenhet där eleven ska placeras efter den tillfälliga placeringen utanför den egna skolenheten. Detta bedöms kosta 3,2 miljoner kr år 2026 och 6,2 miljoner kr år 2027. (Se sidorna 230 – 232 för fullständiga antaganden och tabeller med mera).

Slutligen redovisas antaganden och beräkningar för inrapportering av frånvaro. Enligt uppgifter till utredningen kan funktionaliteten i de administrativa stödsystemen där information om elevers frånvaro registreras, omfatta vissa brister. Detta innebär att elevers frånvaro kan framstå på ett felaktigt sätt. För att ett nationellt frånvaroregister ska ge en rättvisande bild av elevers frånvaro och kunna redovisas i det nationella informationssystemet för skolan behöver sådana felkällor minimeras. Majoriteten av landets skolor anges ha ett digitalt frånvarosystem och det är ett relativt begränsat antal systemleverantörer som behöver utveckla en export för frånvarorapporteringen. Statistiska centralbyrån har nyligen undersökt förutsättningarna för större automatisering i insamlingen av uppgifter inom skolväsendet, vilket skulle kunna effektivisera huvudmännens uppgiftslämnande. Utredningen bedömer att de systemleverantörer som tillhandahåller administrativa stödsystem för skolan behöver utveckla en ny export för frånvarorapporteringen och underlätta för skolorna att samordna olika administrativa system. Kostnaden för sådan utveckling kan tillfalla huvudmännen, men utredningen bedömer den som begränsad. Utredningen har utgått från antagandet att varje insamling av frånvarouppgifter i genomsnitt tar fem timmar per skolenhet, vilket med en terminsvis insamling innebär tio timmar per år. Vidare har utredningen antagit att rapporteringen vanligtvis hanteras av en ekonomiassistent, skolassistent eller lärare. Lönekostnader för dessa personalkategorier har hämtats från Statistiska centralbyrån och påslag har gjorts för sociala avgifter om 42 procent. Lönekostnader beräknas öka med 2,5 procent årligen med utgångspunkt i 2023 års uppgifter. Beräkningen utgår från ikraftträdande och tillämpning från halvårsskiftet 2026, men inkluderar en helårskostnad även detta år för att ge utrymme för förberedelser vid skolorna. I tabell 6.4 redovisas enbart kostnader för 2026, vilka beräknas uppgå till 23 miljoner kronor.

Det anges också att det är vanligare att huvudmän med endast en skolenhet saknar digitalt system för frånvaroregistrering. Utredningen uppfattar att detta särskilt kan gälla för små fristående skolor, varför deras uppgiftslämnande kan komma att bli mer tidskrävande och kostnadsdrivande än utredningens beräknade genomsnitt.

I ett avsnitt om finansiering anges att utredningen föreslår att finansiering av de åtgärder som leder till ökade kostnader för skolans huvudmän ska ske genom att statsbidragen för stärkt kunskapsutveckling, skolsociala team, akutskolor samt lärarassistenter minskas och att medel tillförs via Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner. Gällande de uppgifter som åläggs Skolverket bedöms dessa kunna finansieras genom omprioriteringar inom ramen för myndighetens förvaltningsanslag (Se sida 242).

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns en beskrivning av påverkan på tidsåtgång och kostnader som i flera avseenden är tydlig och utförlig. Inte minst värdefullt är att det i flera fall tydligt anges vilka antaganden som har gjorts för de beräkningar som redovisas. Samtidigt finns det information som indikerar att det skulle kunna finnas väsentliga variationer i vilka kostnader som kommer att träffa skolhuvudmän med olika förutsättningar. Att redovisningen genomgående är på en aggregerad nivå och inte gör skillnad på om huvudmän är offentliga eller enskilda eller huvudmännens ekonomiska eller organisatoriska storlek gör att det kan finnas information som är av betydelse i synnerhet för mindre företag som inte framgår tydligt. Det är positivt att det framgår att kostnadsökningarna kommer att finansieras, men Regelrådet vill framhålla att det oavsett detta kan finnas skillnader i företags förmåga att momentant hantera nya krav, vilket inte minst kan bero på när ersättning betalas ut och hur detta påverkar likviditet. Att det således kan anses finnas brister i vad beskrivningen säger, kanske i synnerhet om mindre verksamheter, är emellertid inte ett tillräckligt skäl för att anse att redovisningen som helhet är otillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på tidsåtgång, kostnader och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Det anges att frånvaro enligt utredningens förslag ska rapporteras in till Statistiska centralbyrån två gånger per år. Särskilt i de skolor som saknar digitala system för frånvaroregistrering och rapportering kommer arbetsbördan att öka. Enligt Skolverket kan arbetsbördan vara stor även för de skolor som har administrativa stödsystem men där frånvarouppgifter registrerats felaktigt med anledning av hur dessa förhåller sig till elevernas schema. Vidare anges att utredningen bedömer att förslagen kan ha både positiva och negativa konsekvenser för skolans kompetensförsörjning. Att utbildningen i högre grad präglas av trygghet och undervisningen av studiero kan ha en positiv effekt på exempelvis läraryrkets attraktivitet. Samtidigt kan förslagen som innebär att elever kan omplaceras inom eller utanför den egna skolenheten under längre tid innebära att behoven av kompetenta och legitimerade lärare för till exempel enskild undervisning, särskilda undervisningsgrupper och akutskolor ökar. Att rektorns ansvar för tryggheten och studieron i skolan blir mer uttalat kan bidra till ett behov av att rektor avlastas för att den sammantagna arbetsbelastningen inte ska öka. Som refererats ovan uppfattar utredningen att det är vanligare att huvudmän med endast en skolenhet saknar digitalt system för frånvaroregistrering och att detta särskilt kan gälla för små fristående skolor, varför deras uppgiftslämnande kan komma att bli mer tidskrävande och kostnadsdrivande än utredningens beräknade genomsnitt.

Regelrådet gör följande bedömning. De konsekvenser som refererats ovan skulle, såvitt Regelrådet kan förstå, kunna påverka skolverksamheter med skillnader i förutsättningar på olika sätt. Det har explicit framgått att huvudmän med endast en skolenhet kan påverkas mer av uppgiftslämnandet. Såvitt Regelrådet kan förstå borde mindre huvudmän också kunna vara mer känsliga för sämre utsikter till kompetensförsörjning, i en verksamhet där varje enskild medarbetare får en proportionerligt stor vikt. Det framstår också som troligt att möjligheter till avlastning av rektorer kommer att vara mindre i mindre skolverksamheter. Regelrådet ser det som möjligt att i de fall där det kan anses finnas en konkurrens mellan skolhuvudmän är det troligt att huvudmännens förutsättningar att hävda sig i en sådan konkurrens har någon koppling till kvaliteten i den verksamhet som de kan erbjuda. Det är möjligt att förutsättningarna att erbjuda sådan kvalitet kan påverkas av förslagens (oavsedda) konsekvenser på ett sätt som kan skilja sig väsentligt mellan olika huvudmän. Mot den bakgrunden är det svårt att se förslaget som konkurrensneutralt. Det hade därför behövts en beskrivning av hur förslaget väntas påverka konkurrensförhållandena för berörda företag, vilket Regelrådet inte kan finna överhuvudtaget.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Inget anges om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet finner inget som uppenbart talar för att påverkan i andra avseenden skulle bli aktuell.

Regelrådet finner, utifrån förutsättningarna i ärendet, avsaknad av information om påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Som refererats flera gånger ovan har utredningen angett att huvudmän med endast en skolenhet kan få ett mer kostnadsdrivande och tidskrävande uppgiftslämnande än utredningens beräknade genomsnitt. I övrigt finner Regelrådet föga information om effekterna för mindre huvudmän.

Regelrådet gör följande bedömning. Det kan inte anses finnas någon information i konsekvensutredningen som explicit nämner hänsyn till små företag vid reglernas utformning. Den information som finns ger mer intrycket av att sådan hänsyn inte har tagits än att den skulle ha tagits. Det finns inte heller någon analys av hur små företag inom skolsektorn väntas påverkas av förslaget. Redovisningen är inte tillräckligt tydlig.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning bristfällig.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 30 april 2025.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Roland Sigbladh och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Per Högström

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Per Högström
Föredragande